

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School - Sint-Jan Berchmanscollege te BRUSSEL-STAD

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	106112
Instelling	Vrije Lagere School - Sint-Jan Berchmanscollege
Directeur	Luc De Coninck
Adres	Nieuwland 75 - 1000 BRUSSEL-STAD
Telefoon	02-512.32.81
Fax	02-512.32.81
E-mail	luc.de.coninck@vgc.be
Website	http://www.sjbbrussel.be
Bestuur van de instelling	VZW Sint-Jan Berchmanscollege
Adres	Ursulinenstraat 4 - 1000 BRUSSEL-STAD
Scholengemeenschap	SAS - SG Annuntiaten - Sint-Jan
Adres	Fabrystraat 40 - 1200 SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014, 18-02-2014, 20-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	14-03-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Liesbet Criel
Teamleden	Bart De Bie
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Lager onderwijs: muzische vorming.....	10
3.1.1.3 Lager onderwijs: leren leren	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Leerbegeleiding	17
4.2 Rapporteringspraktijk.....	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije lagere school Sint-Jan Berchmanscollege is gelegen in de gemeente Brussel nabij de Marollenwijk. Ze profileert zich als een zorgzame school met respect voor de eigenheid van elk kind. De schoolpopulatie is in toenemende mate de afspiegeling van de bevolking uit de omgeving van de school. Zowel op vlak van de thuistaal als op vlak van de socio-economische status bestaat er een grote diversiteit. De school wordt geleid door een ervaren directeur, bijgestaan door een beleidsondersteuner en het kernteam. Ze beschikt over een vrij stabiel lerarenteam. Verschillende leraren maken dagelijks een verre verplaatsing om zich naar hun werk te begeven.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting de leergebieden Nederlands en muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Ze peilde naar de kwaliteit van de leerbegeleiding, de rapporteringspraktijk en het algemeen beleid. Daarnaast controleerde ze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de naleving van elementen uit de regelgeving.

Het **erkenningsonderzoek** van de onderwijsdoelstellingen toont aan dat de school in voldoende mate de eindtermen van **Nederlands** bereikt. Het onderwijsaanbod is evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd. Het taalonderwijs kenmerkt zich door een brede aanpak. De principes van taalvaardigheidsonderwijs worden door de leraren in praktijk gebracht. Via betekenisvolle taken krijgen kinderen kansen tot het oefenen van spreek- en luistervaardigheden in verschillende taalgebruikssituaties. De meeste teamleden organiseren gevarieerde werk- en groeperingsvormen waarbij leerlingen interactief communiceren en samenwerken. Initiatieven rond leesbevordering werken stimulerend en ondersteunen de leesvaardigheid. Leraren dagen hun leerlingen uit tot functioneel en creatief schrijven van verschillende tekstsoorten vanuit motiverende contexten. De verhoogde aandacht voor het schrijfproces bij handschriftontwikkeling valt op. Het 'lezen in groepen' wordt kwaliteitsvol gecoördineerd en de begeleiding is voldoende afgestemd op de noden van de leerlingen. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften voorziet de school extra ondersteuning door de zorgleraren. Deze begeleiding getuigt meestal van een doelgerichte, planmatige en systematische aanpak. De school stippelde de laatste jaren op een gefaseerde manier een ontwikkelingstraject uit. Ze kan nog werk maken van planmatig en intentioneel woordenschatonderwijs en het opvolgen van de ontwikkeling van de mondelinge vaardigheden optimaliseren. Daarnaast zijn het explicieter omgaan met taalstrategieën en het bijsturen van de inrichting en uitrusting van de meeste klasbibliotheken aangewezen.

De school voldoet voor het leergebied **muzische vorming** aan de maatschappelijke verwachtingen. Het team wil een muzische grondhouding bij de kinderen bevorderen en hen voldoende kansen bieden om vanuit meerdere expressievormen de beleefde wereld te beschouwen en te creëren. Meerdere leraren zorgen voor een vrij gevarieerd aanbod en getuigen van een begeleidingsstijl die uitnodigt tot een creatieve en persoonlijke vormgeving. Kinderen krijgen voldoende mogelijkheden om zich speels uit te drukken door middel van klank-, beeld-, lichaams-, woord- en mediataal. Het domein 'muziek' krijgt een sterk accent in de school en in de verschillende klassen. Het brede, gevarieerde en gegradeerde aanbod is een voorbeeld van goede praktijk. De schoolprojecten geven de leerlingen extra impulsen tot muzisch beleven en creëren in verbondenheid met de hele leerlingengroep. Daarnaast brengt de school de kinderen in contact met het culturele erfgoed en stimuleert ze de ontwikkeling van een persoonlijke smaak onder meer door vormen van kunst- en cultuureducatie. De school beschikt over eigentijds bronnenmateriaal en voldoende leermiddelen om de verschillende domeinen te realiseren. Binnen het team is er een diversiteit in deskundigheid voor dit leergebied. Individuele initiatieven en competenties stromen nog weinig door naar andere leraren. Een verdere professionalisering van het team en een sterke opvolging vanuit de schoolleiding zijn aangewezen om het doelgericht werken voor alle muzische domeinen in alle klassen te versterken. Daarnaast kan de school over de groepen heen meer variatie en continuïteit in het aanbod beogen.

De school streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor '**leren leren**' in voldoende mate na. Door het inschakelen van activerende werkvormen, door cursorisch werken en door geïntegreerde activiteiten binnen verschillende leergebieden maken de meeste leraren binnen hun klaspraktijk werk van de kerngedachten bij deze eindtermen. Er is echter verscheidenheid in de intensiteit waarmee en de wijze waarop leraren deze eindtermen nastreven. Het opzetten van externe en interne professionaliseringsinitiatieven en het concretiseren van de schooleigen planning met didactische afspraken kan een gedragen visie op 'leren leren', een meer gelijkgerichte aanpak en een doelgerichte evaluatie ondersteunen.

Het **kwaliteitsonderzoek** toont aan dat de school investeert in het evalueren en het gefundeerd bijsturen van haar **leerbegeleiding** en haar **rapporteringspraktijk**. Het zorgbeleid is sterk uitgewerkt. De visie is gestoeld op het pedagogische project en wordt gedragen door alle teamleden. De zorgwerking is onder impuls van een gedreven beleidsondersteuner en kernteam voortdurend in beweging en de coördinatie geeft blijk van een kwalitatieve aanpak. Vanuit nascholing en overleg evolueert de school naar een planmatige, deskundige en geïntegreerde zorg. Een doelgerichte aanpak op vlak van differentiatie in de fasen van preventieve basiszorg en verhoogde zorg zijn grotendeels afhankelijk van de individuele expertise van de leraar. Enkele groepsleraren hebben nood aan coaching en sturing om de zorgverbredende expertise te verruimen. Daarnaast dient de school de verschillende initiatieven op vlak van differentiatie verder te stroomlijnen. Het nieuwe rapport is het concrete resultaat van het denkwerk van het volledige schoolteam. De school beoogde een kindvriendelijk rapport en stelde kwaliteitscriteria voorop. Het (emotioneel) ondersteunen van de leerling vervult in het rapporteringsproces een centrale rol. Opvallend is de aanmoedigende stijl waarin gerapporteerd wordt. Aandacht voor zelfevaluatie waarbij leerlingen hun eigen leren en houding onder de loep nemen, is groeiende. Het rapport biedt ook ruimte voor de inbreng van ouders. Voor bepaalde leergebieden, domeinen en leergebiedoverschrijdende eindtermen is de huidige rapportering nog onvoldoende afgestemd op het realiseren van de leerplandoelen of de eindtermen. Het enten van de evaluatiepraktijk op de (leergebiedoverschrijdende) eindtermen en verdere leerplanimplementatie kan de rapportering verbreden en verdiepen.

Uit het onderzoek van het **algemeen beleid** blijkt een grote betrokkenheid van alle participanten om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. De directeur bouwt met veel inzet en toewijding een gestructureerde schoolorganisatie uit. De teamleden waarderen zijn humanitaire management en de aandacht voor een democratische besluitvorming. Het pedagogische project geeft vorm aan het schoolleven en vormt de basis voor de verdere visie- en beleidsontwikkeling. De school maakt werk van haar kwaliteitszorg en voert regelmatig (tevredenheids)onderzoeken uit. Deze worden grondig geanalyseerd en resulteren in verbeteracties. Het systematisch beroep doen op begeleiders of externe ondersteuners is ingebed in de schoolcultuur. Een breed gamma van lopende en geplande acties getuigt van de ontwikkelingsgerichtheid binnen de school. De uitgebreide lijst prioriteiten is weinig realistisch. De stap naar de formulering van operationele doelen wordt wel eens uit het oog verloren en de gerichte opvolging van verbeteringstrajecten tot op de klasvloer heeft nog een groeimarge.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies** voor de onderwijsdoelstellingen, de overige erkenningsvoorwaarden en de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Ze heeft vertrouwen in de verdere ontwikkeling van deze school en de inzet van alle participanten!

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

leren leren

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de eindtermen van Nederlands. Het onderwijsaanbod is evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd. De principes van taalvaardigheidsonderwijs worden door de leraren in praktijk gebracht. De leerbegeleiding is voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en groeps- en zorgleraren doen regelmatig een beroep op elkaars expertise om de kwaliteit van het leergebied Nederlands te verhogen.

Curriculum	De school werkt volgens de krachtlijnen van het leerplan. De leraren gebruiken
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakketten om het leerproces van Nederlands te plannen en vorm te
<i>Referentiekader</i>	geven. Het pakket van het eerste leerjaar focust op het aanvankelijke
<i>Planning</i>	leesonderwijs, maar de leraren verliezen de andere domeinen van Nederlands
<i>Evenwichtig en volledig</i>	niet uit het oog. Ze besteden intentionele aandacht aan luister- en
	spreekvaardigheden en woordenschatverwerving. Tijdens het keuzeprocess voor
	een nieuw onderwijsleerpakket voor het tweede tot het zesde leerjaar
	raadpleegden de teamleden het leerplan om zich ervan te verzekeren dat ze met
	het nieuwe pakket de leerplandoelen beogen en de eindtermen bereiken. De
	meeste leraren zijn goed op de hoogte van de leerplanvisie en de -doelen.
	Sommigen consulteren het leerplan als ze twijfelen over bepaalde leerinhouden.

Leraren werken doelgericht. In hun kortetermijnplanning formuleren ze doorgaans concrete lesdoelen, die over het algemeen zijn overgenomen uit de gebruikte methodes.

Het taalonderwijs kenmerkt zich door een brede aanpak. Door de gehanteerde onderwijsleerpakketten consequent toe te passen, realiseren de leraren een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod dat gradueel is opgebouwd.

De teamleden hechten belang aan de communicatieve aspecten van de taal. Via betekenisvolle taken krijgen kinderen kansen tot het oefenen van spreek- en luistervaardigheden in verschillende taalgebruikssituaties. Gespreksmomenten en gevarieerde organisatievormen reiken daartoe functionele contexten aan. De school legt een sterke klemtoon op de leesopvoeding en gebruikt daarbij actueel leesmateriaal. Initiatieven rond leesbevordering en boekenpromotie werken stimulerend en ondersteunen de leesvaardigheid.

Leraren dagen hun leerlingen uit tot functioneel en creatief schrijven van verschillende tekstsoorten vanuit motiverende contexten. Illustratief zijn het schrijven van dialogen, reclamespots, recepten en gedichten. In enkele groepen krijgt het spellingonderwijs soms veel aandacht ten nadele van functionele schrijftaken.

De school heeft oog voor de handschriftontwikkeling. Leraren beogen een goed leesbaar schrift in een vlot tempo. In de eerste graad is er verhoogde aandacht voor het schrijfproces, zoals de zit- en schrijfhouding, de pengreep en de bladligging.

Enkele leraren focussen expliciet op het aanleren van luister-, spreek-, lees- en schrijfstrategieën. Het valt echter op dat het strategische taalonderwijs over de groepen heen weinig tot zijn recht komt.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Doorgaans bieden de leraren een voldoende aantal lestijden Nederlands aan. Ze integreren ook verschillende talige taken binnen het aanbod voor het leergebied wereldoriëntatie.

De principes van taalvaardigheidsonderwijs worden in praktijk gebracht en de meeste teamleden organiseren gevarieerde werk- en groeperingsvormen waarbij leerlingen interactief communiceren, samenwerken en elkaar ondersteunen. Leraren gaan respectvol om met alle leerlingen, zijn oprecht bekommerd om hun welbevinden en betrokkenheid en stellen hoge verwachtingen. Ze doen inspanningen om de instructietaal te verzorgen en bewaken tijdens de interactie met de kinderen de aanwezigheid van voldoende taalruimte. Leraren bevestigen leerlingen vaak positief in hun taalgebruik. Ze geven hen kansen tot hertalen, zichzelf te verbeteren en hun werkwijze te verhelderen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de taalvaardigheid te stimuleren. Bovendien doen leraren een beroep op het aanbod van de openbare bibliotheek om kinderen passend leesmateriaal aan te bieden. Enkele groepen beschikken over een goed uitgeruste klasbibliotheek. De meeste klasbibliotheken zijn echter aan uitbreiding of een meer uitnodigende opstelling en gebruiksvriendelijke indeling toe. Thematafels of -borden gericht op de dominante woordenschat, luisterhoeken en verteltafels maken in de groepen van de jongere kinderen deel uit van het klasbeeld. Lovenswaardig zijn de taaltassen om de (kansarme en taalzwakke) kinderen buiten de schoolmuren in contact te brengen met de Nederlandse taal.

In alle klassen zijn wandplaten als talige referentiekaders aanwezig. Ze bieden in hoofdzaak visuele ondersteuning voor spelling en taalbeschouwing. Er zijn weinig schoolafspraken over groeiende, talige referentiekaders over de leerjaren heen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om na te gaan in hoeverre de leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken, gebruikt de school diverse evaluatievormen. De leraren hebben over het algemeen een vrij genuanceerd beeld van het lees- en schrijfniveau van de kinderen. Deze informatie halen ze uit de resultaten van de genormeerde testen voor technisch lezen en spelling, de methodegebonden toetsen en het digitale dossier. Over luisteren en spreken is de beeldvorming beperkt. De leerplangerichte evaluatie van mondelinge vaardigheden heeft nog groeikansen en de evolutie voor deze domeinen wordt nog niet systematisch opgevolgd. Enkele leraren maken bij het evalueren van de spreekvaardigheid gebruik van beoordelingsfiches of observatiewijzers wat een objectieve en gegradeerde waardering mogelijk maakt. Spreekresultaten geven minder aanleiding tot leerlinggerichte feedback enerzijds en bijsturing van het pedagogisch-didactische handelen anderzijds.

De school beschikt over bevredigende outputgegevens voor meerdere domeinen van Nederlands. De voorgelegde resultaten tonen aan dat de leerlingen voor de onderzochte inhouden goed scoren en/of voldoende voortgang maken.

De resultaten die de leerlingen voor Nederlands halen, spelen een belangrijke rol bij de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs op het einde van het zesde leerjaar.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het digitale systeem biedt in beperkte mate een overzicht van de taalontwikkeling op het niveau van de volledige schoolloopbaan.

De uitgevoerde foutenfrequenties en -analyses maken het mogelijk om vrij direct te differentiëren. De 'preventieve basiszorg' en de 'verhoogde zorg' verlopen in meerdere groepen doelgericht en doordacht. De meeste leraren richten hoeken en/of contractwerk in waarvoor ze soms (al dan niet in samenspraak met de zorgondersteuners) zelf materialen ontwikkelen. De meeste zorgverbredende interventies situeren zich op het vlak van (technisch) lezen en spelling. Verschillende teamleden geven aan dat meerdere leerlingen over een beperkte woordenschat beschikken. Enkele leraren experimenteren met manieren om woordenschat beter te verankeren. Gegeven haar leerlingenpopulatie heeft de school nood aan duidelijke schoolafspraken om woordenschat systematisch aan te brengen en te consolideren.

Het lezen in groepen, waar ook leesouders aan participeren, wordt kwaliteitsvol gecoördineerd en is voldoende afgestemd op de (lees)noden van de kinderen. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of gediagnosticeerde leerstoornissen en voor 'snellerenden' voorziet de school extra ondersteuning door de zorgleraren (i.c. taalactivering, remediëring of uitdaging), een aangepast leertraject en/of curriculumdifferentiatie, de toepassing van sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren, dispensereren) of indien nodig de inschakeling van externe hulpverleners. De begeleiding 'in de fase van de uitbreiding van zorg' getuigt meestal van een doelgerichte, planmatige en systematische aanpak.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De school stippelde de laatste jaren op een gefaseerde manier een ontwikkelingstraject uit om haar onderwijs te optimaliseren, af te stemmen op haar leerlingenpopulatie en te integreren binnen de visie van de hele schoolwerking. De meeste leraren getuigen van reflecterend vermogen en zijn bereid zich te professionaliseren. Ze maken zowel via teamgerichte nascholingen als via persoonlijke professionalisering kennis met vernieuwde leerplannen en recente ontwikkelingen op vlak van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs. Groeps- en zorgleraren delen hun deskundigheid en doen regelmatig een beroep op elkaars talenten om zo de kwaliteit van het leergebied Nederlands te verhogen.

3.1.1.2 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de eindtermen van muzische vorming. De leerlingen krijgen kansen om vanuit meerdere expressievormen de beleefde wereld te beschouwen en te creëren. De school beschikt over eigentijds bronnenmateriaal en voldoende leermiddelen om de eindtermen voor de verschillende domeinen te realiseren. Ze zet diverse activiteiten op om de kunstzinnige vorming van de leerlingen te verhogen en de muzisch-creatieve talenten bij de kinderen te stimuleren.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

De school wil een muzische grondhouding bij de kinderen bevorderen en hen voldoende kansen bieden om vanuit meerdere expressievormen de beleefde wereld te beschouwen en te creëren. De krachtlijnen en inhoud van zowel de eindtermen als de deelleerplannen zijn door meerdere leraren gekend.

De planning van de leraren vertoont diversiteit. Enkele leraren beschikken over een uitgebreide, gegradeerde (jaar)planning en kwaliteitsvol uitgewerkte lesfiches. Anderen maken enkel gebruik van de registratie in het digitale systeem en/of verwijzen voor enkele domeinen naar een gehanteerde documentatiebron.

De kortetermijnplanning varieert van een (te uitgebreide) opsomming van leerplandoelen met soms ook concrete lesdoelen en een uitgeschreven lesverloop tot een summiere vermelding van het domein en de inhoud. Enkele teamleden geven aan dat ze het moeilijk vinden om muzische vorming concreet te plannen en laten enkele domeinen impliciet aan bod komen. Soms worden activiteiten niet expliciet gepland. Het maken van duidelijke schoolafspraken dringt zich op, om het doelgericht werken voor alle muzische domeinen te versterken.

Meerdere leraren zorgen voor een vrij gevarieerd aanbod en getuigen van een verantwoorde onderwijskundige aanpak, conform het leerplan. Kinderen krijgen voldoende mogelijkheden om zich speels uit te drukken door middel van klank-, beeld-, lichaams-, woord- en mediataal.

Het domein 'muziek' is vooral in handen van een leermeester. Het aanbod is gericht op zang, waarvan liederen voor gezamenlijke vieringen een onderdeel uitmaken. Daarnaast komen ook diverse muzikale omgangsvormen aan bod.

Naast vocaal en instrumentaal musiceren en muziek beluisteren, is er aandacht voor praten over muziek, muziek lezen, noteren en ontwerpen én bewegen op muziek. Voorbeelden van goede praktijk zijn onder meer het Afrikaanse drumproject, het ritmische spelparcours, het musiceren met boomwhackers en het ontwerpen van een klankspel vanuit gedichten.

Het domein 'beeld' is in de meeste groepen breed uitgewerkt. De meeste leraren bieden een boeiend en gevarieerd palet van materialen en technieken aan en hebben intentionele aandacht voor de verschillende beeldaspecten zoals licht, ruimte, lijn, vorm, kleur, compositie en textuur. Zowel twee- als driedimensionaal werk en textiele werkvormen komen aan de orde. Ook het beschouwende (een kunstenaar en zijn werk leren kennen) geeft aanleiding tot expressie.

Intens genieten van beweging, improviserend reageren op elkaars bewegingen en verschillende dansstijlen en kinderdansen leren kennen, behoren in enkele klassen tot het aanbod van het domein 'beweging'.

In meerdere groepen beleven kinderen plezier aan het kijken en luisteren naar fantasie-, rollen- en simulatiespel, het uitbeelden van beluisterde verhalen en situaties, het uiten van ervaringen en gevoelens in hun spel en het improviseren. Leraren hebben hierbij oog voor de ontwikkeling van een aangepaste spreektechniek zoals articulatie, adembeheersing, tempo en toonhoogte.

'Dramatiseren', als aparte doelgerichte activiteit, wordt in enkele groepen beperkt opgezet en wordt in deze groepen vooral geïntegreerd in een ander leergebied, zoals Nederlands, godsdienst of wereldoriëntatie.

'Muzisch taalgebruik' wordt in meerdere groepen voldoende geprogrammeerd. Gesproken en geschreven werkvormen zoals voordragen, vertellen en voorlezen, poëzie beschouwen en schrijven én taal- en klankspel komen geregeld voor. Leerlingen krijgen de mogelijkheid om technische en instrumentele vaardigheden te verwerven en om basiscompetenties op vlak van mediageletterdheid en mediawijsheid te ontwikkelen. Digitale presentaties, foto- en filmreportages en stop-motionanimaties door kinderen zijn signalen van hun toenemende mediavaardigheid en de groeiende aandacht van het team voor de maatschappelijke verwachting inzake mediaopvoeding.

Activiteiten houden verband met het klas- en schoolleven en andere leergebieden. Korte muzische tussendoortjes komen in meerdere groepen voor. Daarnaast genieten heel wat kinderen van het dansen onder de middag op de speelplaats waarbij ze eigen dansen ontwerpen, inoefenen en uitvoeren. Meerdere leerlingen nemen deel aan de tekenlessen of het 'free podium'.

Kinderen die muziekacademie volgen worden aangesproken om te musiceren tijdens vieringen en de school organiseert geregeld 'sing@school-momenten'. De schoolprojecten geven de leerlingen extra impulsen tot muzisch beleven en creëren in verbondenheid met de hele leerlingengroep. De continuïteit en de gradatie in het muzische aanbod over de groepen heen is voor het domein 'muziek' verzekerd. Documenten en kinderwerk tonen aan dat de continuïteit in het muzische aanbod voor de andere domeinen nog niet is gewaarborgd. Leraren beamen de nood aan afspraken en leerlijnen en sommigen verwachten dat het gebruik van 'het doelenrooster' daartoe zal bijdragen. Dit recentelijk ingevoerde instrument wordt vooral als verantwoordingsdocument gehanteerd. Enkele leraren bewaken (onder meer via het digitale systeem) expliciet hun muzische aanbod, reflecteren over hun pedagogisch-didactische handelen en sturen hun onderwijspraktijk doelbewust bij. Ze beogen ook systematisch integratie van muzische domeinen binnen eenzelfde activiteit.

Het team brengt de kinderen in contact met het culturele erfgoed en stimuleert de ontwikkeling van een persoonlijke smaak onder meer door vormen van kunst- en cultuureducatie. De leerlingen gaan regelmatig naar musea of wonen theatervoorstellingen en uitvoeringen bij.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Volgens het lessenrooster plannen de leraren een voldoende aantal lestijden, conform het advies van de onderwijskoepel.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Naast eigentijds bronnenmateriaal beschikt de school over voldoende materialen om de muzische doelen voor de verschillende domeinen te realiseren. Het gebruik van het digitale schoolbord verhoogt de kansen op een rijke impressie. Muziekinstrumenten en audiovisuele middelen zijn aanwezig. Doorgaans wordt het muzisch werk tentoongesteld of krijgt het een decoratieve functie. Door hun aankleding stralen gangen en gezamenlijke lokalen een muzische sfeer uit.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem

Het uitbouwen van een gedegen leerplangerichte evaluatie en het in kaart brengen van de talenten van de leerlingen voor de verschillende domeinen kent nog een groeimarge. Leraren hebben vanuit gemeenschappelijke vieringen, vanuit het digitale leerlingdossier en vanuit meerdaagse extramurale activiteiten weet van bepaalde specifieke muzische vaardigheden en talenten van de kinderen. Leerlingen krijgen over het algemeen feedback van de leraar en soms van de medeleerlingen. Individuele initiatieven signaleren een procesmatige benadering. Het team maakt weinig doelgericht gebruik van alternatieve evaluatievormen.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

Leraren zijn nog zoekende naar een manier om over de muzisch-creatieve realisaties van hun leerlingen op een valabele en doelgerichte manier te rapporteren. Veelal krijgen enkele muzische domeinen of activiteiten een waardering op het rapport.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

Doorgaans is het nog niet vanzelfsprekend om binnen muzische activiteiten te differentiëren. Leerlingen krijgen wel binnen een heterogene groepssamenstelling kansen om van elkaar te leren. Indien nodig krijgen kinderen extra stimulansen van de leraren. Door het veilige klas- en schoolklimaat durven leerlingen zich muzisch te uiten. Vermeldenswaardig is de opgezette (muzische) begeleiding vanuit het kernteam om faalangstige kinderen te ondersteunen. In navolging van de Vlaamse Overheid die talentontwikkeling promoot, laat het aanbod ruimte om de creatieve mogelijkheden van de leerlingen meer tot hun recht te laten komen. Het jaarlijkse aperitiefconcert en de (afscheids)musical

waarbij verschillende muzische domeinen aan de orde komen en elk kind mag participeren volgens zijn talenten, zijn alvast spoortrekkers. Muzische sterktes worden minder aangewend als hefboom voor de begeleiding van andere ontwikkelingsdomeinen, zoals de taal- en woordenschatontwikkeling.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**

*Nascholingen
Interne expertise*

Het nieuwe leerplan mediaopvoeding werd door de schooleigen pedagogische begeleider geïntroduceerd. Binnen het team is er een diversiteit in deskundigheid ten aanzien van dit leergebied. Tijdens de observaties en in de documenten zag de onderwijsinspectie voorbeelden van goede praktijk. Deze individuele initiatieven en competenties stromen nog weinig door naar andere leraren. Een verdere professionalisering van het team onder meer door het leren van en met elkaar en een sterke opvolging vanuit het beleid tot op de klasvloer zijn aangewezen.

3.1.1.3 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

De school streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' in voldoende mate na. Door het inschakelen van activerende werkvormen, door cursorisch werken en door geïntegreerde activiteiten binnen verschillende leergebieden maken de meeste leraren binnen hun klaspraktijk werk van de kerngedachten bij deze eindtermen.

**Curriculum
Onderwijsaanbod**
*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren*

De schoolleiding heeft een planning voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' opgemaakt conform art.44 §2 van het Decreet Basisonderwijs. De meeste leraren nemen initiatieven om elementen uit dit plan uit te voeren en ondersteunen hun leerlingen om vaardig te worden in het verwerven en verwerken van informatie. Daarnaast reiken ze strategieën aan om een probleem aan te pakken en besteden ze aandacht aan de ontwikkeling van goede leerhoudingen. Er is echter verscheidenheid in de intensiteit waarmee en de wijze waarop leraren deze leergebiedoverschrijdende eindtermen nastreven. Het ontbreken van concrete didactische afspraken bemoeilijkt een doelgerichte integratie en de verwerving van metacognitie rond 'leren leren'.

Enkele teamleden formuleren wekelijks doelen 'leren leren' in de kortetermijnplanning. Anderen maken notities op de schoolplanning. Enkele leraren opteren voor het gebruik van een specifiek onderwijsleerpakket voor leren leren. Dit schooljaar doet het pakket in hoofdzaak dienst als inspiratiebron. Sommige leraren vertrouwen vooral op de mogelijkheden die activerende werkvormen en de gehanteerde leergebiedgebonden onderwijsleerpakketten scheppen om te werken aan de eindtermen leren leren.

In de meeste leergebieden verwerven leerlingen losse gegevens en zijn er kansen om denkvaardigheden te ontwikkelen en een passende leerhouding aan te leren. Verder geven vooral de lessen wereldoriëntatie kinderen de mogelijkheid om informatiebronnen te raadplegen. Vooral tijdens de lessen 'begrijpend lezen' kunnen ze samenhangende informatie verwerven en gebruiken en de lessen 'toepassingen' zijn de momenten bij uitstek om eenvoudige problemen op te lossen. Ook het hoeken- en contractwerk, het gebruik van algemene en domeinspecifieke heuristieken en algoritmen bieden kansen tot leren leren. Naargelang de klas en het leergebied krijgen kinderen soms mogelijkheden om hun leer- en denkproces te bewaken, te analyseren en eventueel bij te sturen.

Hoewel leraren expliciet tijd maken om stil te staan bij bepaalde facetten van leren leren zoals leren plannen, leren studeren of leren schematiseren, ligt het accent doorgaans op geïntegreerde activiteiten. Enkele teamleden geven aan onvoldoende op de hoogte te zijn van de activiteiten die in de opeenvolgende leerjaren plaatsvinden voor leren leren.

De school heeft aandacht voor het leren als een actief en constructief proces. De onderwijsstijl en de interactieve werkvormen geven daartoe aanleiding. Meerdere leraren maken verschillende oplossingsmethodes of aanpakwijzen bespreekbaar in hun klaspraktijk.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende onderwijsleermiddelen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren na te streven. In meerdere groepen ondersteunt het gebruik van specifieke leermiddelen zoals de schoolagenda, het woordenboek en de atlas aspecten van 'leren leren'. Het aanwezige ICT-materiaal bevordert de ICT-geletterdheid. Op schoolniveau bestaan er weinig heldere afspraken over de aanwezigheid van ondersteunende strategiekaarten waar leerlingen bij het oplossen van (wiskundige) problemen een beroep op kunnen doen. Daarnaast wordt slechts in enkele klasbeelden een algemene aanpakstrategie gevisualiseerd.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem

Enkele leraren proberen op het einde van de les samen met de kinderen te verwoorden wat ze hebben geleerd, gerelateerd aan de geëxpliciteerde verwachting. Ook vormen van zelfevaluatie en reflecties over coöperatief leren zijn in dat opzicht relevante 'leerervaringen'. Er is echter weinig aandacht voor een systematische evaluatie van leren leren.

De school heeft eerder beperkt zicht op de mate waarop de schoolverlaters de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren hebben bereikt.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

Via enkele aspecten van werkhouding biedt het rapport een partieel beeld van de vorderingen op het vlak van leren leren. Leraren besluiten het rapport soms met sterke punten of signaleren problemen in verband met de leer- en werkhouding.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Op dit moment bestaan er weinig duidelijke afspraken over de beeldvorming van 'leren leren' waardoor de nodige systematiek ontbreekt en de informatie eerder beperkt is. Binnen het digitale leerlingendossier of in aanloop naar overgangsgesprekken en het multidisciplinaire overleg melden leraren wel problemen op het vlak van werkhouding. De school is nog zoekende naar een efficiënt systeem om een ruime beeldvorming over de evolutie van de leerlingen doorheen hun schoolloopbaan in kaart te brengen.

De manier waarop problemen op het vlak van leren leren worden ondersteund via preventieve basiszorg en verhoogde zorg is wisselend, verloopt 'ad hoc' en sluit weinig aan bij vooraf gestelde leeftijdsspecifieke criteria. Daarenboven is de hulpverlening weinig gericht op het verbeteren van de leercompetenties van de leerlingen. Sommige leraren proberen via preventie of remediëring in te spelen op de noden van hun leerlingen en vragen daarbij soms tips aan de zorgleraren. Bepaalde leerlingen kunnen rekenen op individuele maatregelen, zoals tafelkaarten of visualisering van algoritmen op hun werktafel. Bij de oudere leerlingen gaan leraren op zoek naar aangepaste studiemethodes.

Professionalisering Deskundigheidsbevordering Recent ondernamen de teamleden geen initiatieven om zich te professionaliseren in verband met het leergebiedoverschrijdende thema 'leren leren'.
Nascholingen

Visieontwikkeling De school ontwikkelde nog geen eigen visie op leren leren vanuit een studie van de uitgangspunten van de eindtermen. Nochtans is dit essentieel voor het ontwerpen van een schooleigen planning die gedragen wordt door het team en daardoor ook kan bijdragen tot de gezamenlijke doelgerichtheid.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Op basis van de controles die ze zelf uitvoert en de analyses van externe deskundigen, stelt de school het globaal preventieplan en het jaaractieplan op. Vooral de uitwerking van het jaaractieplan is concreet en realistisch, zodat de onderwijsinspectie kan aannemen dat de uitvoering van de geplande werken (onder meer aan het sanitair en het elektriciteitsnetwerk) zal plaatsvinden.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt, de aandacht voor proactieve acties en de dynamische aanpak van de preventieadviseur, vertrouwt het inspectieteam op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende knelpunten adequaat weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja

Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft een eigen, geëxpliciteerde zorgvisie. De visie is gestoeld op het pedagogische project en geïntegreerd in de dagelijkse werking. Bovendien sluit ze aan op het vernieuwde zorgvademecum van de onderwijskoepel. Om zoveel mogelijk rekening te houden met de eigenheid van elk kind, wil de school niet enkel kinderen met ontwikkelingsachterstand helpen, maar ook die met ontwikkelingsvoorsprong optimale kansen geven. Deze visie wordt gedragen door het hele team en de leerbegeleiding verloopt in grote mate doelgericht. In het zorgbeleid heeft de school deze krachtlijnen geconcretiseerd in een zorgcontinuüm, dat de verschillende fasen van de leerbegeleiding aangeeft. De uitgangspunten van handelingsgericht werken worden in voldoende mate door de zorgleraren in praktijk gebracht.

Ondersteuning De school beschikt over een ruime omkadering om een degelijke ondersteuning uit te bouwen. Een duidelijke taakverdeling stuurt de verschillende zorginitiatieven en de coördinatie van de zorgwerking geeft blijk van een kwalitatieve aanpak. Het kernteam biedt betekenisvolle impulsen voor de leerbegeleiding op school-, op leerling- en – in toenemende mate – op lerarenniveau.

Conform het pedagogische project hecht de school veel belang aan het welbevinden van het kind als voorwaarde tot fundamenteel leren. Ze heeft bijzondere zorg voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De school wil opvoeden tot relatiebekwaamheid en sociale vaardigheden bijbrengen via een specifieke methodiek.

De school vertoont een open houding naar kinderen met verschillen in mogelijkheden of met gediagnosticeerde leer- of ontwikkelingsstoornissen. Het opvoedingsklimaat wordt getekend door respect en geduld. De teamleden getuigen van een pedagogische houding, die gekenmerkt is door waardering en inlevingsvermogen.

De school streeft een zorgbrede aanpak na. Daarbij fungeert de groepsleraar als spilfiguur. Op basis van observatie en toetsresultaten, van intern en van multidisciplinair overleg zet de school differentiatiemomenten op. Een doelgerichte, kwaliteitsvolle aanpak is grotendeels afhankelijk van de individuele expertise van de leraar. Het verder stroomlijnen van de verschillende groepsspecifieke acties is daarom noodzakelijk. De additionele ondersteuning door de zorgleraren is flexibel in de groepswerking geïntegreerd. Ze verloopt vooral vraaggestuurd, waarbij klasintern wordt ondersteund of kinderen individueel of in een kleine groep worden begeleid voor taal en wiskunde.

Het detecteren, signaleren en bespreken van problemen verloopt volgens een goed uitgetekende procedure. De begeleiding door de zorgleraren vertoont sporen van handelingsgericht werken en verloopt vrij systematisch aan de hand van een groeps- of individueel handelingsplan, waarin concrete doelen op middellange en korte termijn zijn opgenomen. Het kindplan is een mooi

voorbeeld van hoe leerlingen onder begeleiding voor zichzelf doelen leren vooropstellen en hierover leren reflecteren.

De school betreft de ouders bij de leerbegeleiding. Ze beoogt een laagdrempelige instelling en zorgt voor een goede communicatie met de ouders. Die worden degelijk geconsulteerd en geïnformeerd.

De samenwerking met de autonome kleuterschool gelegen op dezelfde campus en schoolondersteunende instanties verloopt doorgaans vlot.

- Doeltreffendheid** De school evalueert geregeld de effecten van de zorgwerking tijdens de wekelijkse kernteambijeenkomsten en op het interne en multidisciplinaire overleg. Daarnaast vinden ook (schriftelijke) bevestigingen op teamniveau plaats. De evolutie van het zorgteam in handelingsgericht werken resulteert in waarneembare effecten op school-, leraren- en kindniveau.
- Ontwikkeling** De zorgwerking is onder impuls van een gedreven beleidsondersteuner en kernteam voortdurend in beweging. Vanuit nascholing en overleg rond een handelingsgerichte aanpak evolueert de school naar een planmatige, deskundige en geïntegreerde zorg. De zorgondersteuners participeren frequent aan specifieke professionaliseringstrajecten en aan overleg binnen de scholengemeenschap. Ze zetten zich in om zorgverbredende inzichten bij leraren te bevorderen. Zo staat dit schooljaar het implementeren van het vernieuwde zorgvademecum centraal en komen geregeld verschillende zorgthema's tijdens personeelsvergaderingen en overlegmomenten aan bod. Het interne en multidisciplinaire overleg bieden kansen om de deskundigheid op vlak van leerbegeleiding te verhogen en om te leren van en met elkaar. Enkele groepsleraren hebben nood aan meer inhoudelijke ondersteuning, sturing en coaching om de zorgverbredende expertise te verruimen. De school beschikt over voldoende achtergrondinformatie in verband met de aanpak van leerproblemen en over recente praktijkgerichte bronnen om kinderen bij te werken.

4.2 Rapporteringspraktijk

- Doelgerichtheid** Het nieuwe rapport is het concrete resultaat van het denkwerk van de werkgroep 'rapportering' en het volledige schoolteam. De school beoogde een kindvriendelijk rapport en stelde hierbij kwaliteitscriteria voorop. Het ondersteunen en (emotioneel) bemoedigen van de leerling vervult in het rapporteringsproces een centrale rol. De onderdelen hart, hoofd en handen krijgen op het rapport een plaats en de acht karakteristieken van het opvoedingsproject van de school krijgen ruime aandacht.
- Ondersteuning** (Formele) overlegstructuren faciliteren de communicatie tussen ouders, leraren en zorgondersteuners. De schriftelijke rapportering sluit voornamelijk aan op de methodegebonden en de schooleigen evaluaties. De school maakt gebruik van een digitaal systeem om de rapportering efficiënt te ondersteunen. Naast een appreciatie op een vierpuntschaal (de 'Jannekes') en puntenscores of een visuele voorstelling (een groeiende bloem) voor verschillende leergebieden en domeinen, noteren de leraren een motiverende feedback op het nieuwe rapport. Opvallend is de aanmoedigende stijl waarin gerapporteerd wordt. Voor bepaalde leergebieden, domeinen en leergebiedoverschrijdende eindtermen is de huidige rapportering nog onvoldoende afgestemd op het realiseren van de leerplandoelen of de eindtermen.

De individuele 'kindercontacten' leveren bijkomende waardevolle informatie op over het sociaal-emotioneel functioneren. Daarnaast wordt de leerling bewuster van zijn werkpunten en kunnen deze gerichter aangepakt worden. Aandacht voor zelfevaluatie, waarbij leerlingen hun eigen leren en houding onder de loep nemen en zo hun eigen leertraject bewaken en bijsturen, is groeiende. Het rapport biedt ruimte voor de inbreng van leerlingen en ouders. Via formele oudercontacten wordt de leer- en ontwikkelingsevolutie van de kinderen uitvoerig toegelicht.

Doeltreffendheid De rapporteringspraktijk is onderwerp geweest van interne evaluatie met duidelijke bijstellingen die richting geven aan de ontwikkeling van een doelgerichtere rapporteringspraktijk.

Ontwikkeling Op het vlak van haar rapporteringspraktijk is de school volop in ontwikkeling. De school staat open voor suggesties van externen en heeft waardevolle initiatieven genomen om de (schriftelijke) rapportering te optimaliseren. Het enten van de evaluatiepraktijk op de (leergebiedoverschrijdende) eindtermen en verdere leerplanimplementatie kan de ontwikkeling van een brede en verdiepende rapporteringspraktijk ondersteunen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school wordt geleid door een ervaren directeur, bijgestaan door een beleidsondersteuner en het kernteam. De beleidsondersteuner krijgt afgebakende opdrachten om voor bepaalde prioriteiten praktisch of voorbereidend werk te leveren. Het kernteam behartigt de zorgwerking en diverse werkgroepen zetten zich in voor zowel praktisch-organisatorische als onderwijskundige aspecten. De leraren ervaren de directeur als bereik- en aanspreekbaar. Ze waarderen zijn humanitaire management en toewijding. De directeur bouwt met veel inzet een gestructureerde schoolorganisatie uit en zet in samenspraak met de teamleden de bakens uit op organisatorisch en pedagogisch-didactisch vlak. De schoolleiding spreekt haar geloof en vertrouwen in het schoolteam expliciet uit en investeert in een positieve teamcohesie. Ze ondersteunt het onderwijskundige handelen van leraren vooral door frequente personeels-, werk- en raadvergaderingen en overlegmomenten. Vertrekkend vanuit talenten worden teamleden aangezet om hun praktijk in vraag te stellen. De betrokkenheid van de schoolleiding bij het dagelijkse schoolleven laat toe de werking van nabij op te volgen. Klascontacten en coaching van nieuwe leraren komen geregeld aan bod. De systematische opvolging en de trajectmatige begeleiding van het onderwijskundige handelen van beginnende en ervaren leraren én gerichte druk uitvoeren bij het realiseren van gemaakte afspraken, komen minder voor.
- Visieontwikkeling** Het team stelt unaniem het pedagogische project van de school voorop. De evolutie, de ontplooiing en het geluk van elk kind zijn de voornaamste bekommernissen van alle teamleden. Het pedagogische project geeft vorm aan het schoolleven en vormt de basis voor de verdere visie- en beleidsontwikkeling. De school beschikt over een gestructureerd schoolwerkplan met teksten over allerlei onderwijskundige aspecten. De impact van deze waardevolle informatie op de klaspraktijk heeft nog groeikansen. Het samen ontwikkelen, communiceren en het uitvoeren ervan kan verder aan belang winnen. Het team zette de laatste jaren duidelijk stappen naar een gelijkgerichte pedagogisch-didactische aanpak. Op de klasvloer blijkt voor een aantal onderwijskundige aspecten nog een verschil in visie. Sommige teamleden hebben minder voeling met de actuele verwachtingen van de overheid betreffende de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs met betrekking tot het onderzochte leergebied 'muzische vorming'.
- Besluitvorming** Er zijn voldoende formele, ondersteunende structuren voor communicatie en overleg aanwezig. Bij de besluitvorming hanteert de directeur een democratische leiderschapstijl.

Kwaliteitszorg	De school maakt werk van haar kwaliteitszorg en geeft blijk van een zeker reflecterend vermogen. Regelmatig onderzoekt ze aspecten van het schoolleven. Tevredenheidsonderzoeken worden geregeld uitgevoerd. Deze worden grondig geanalyseerd en resulteren in verbeteracties. Het systematisch beroep doen op begeleiders of externe ondersteuners is ingebed in de schoolcultuur. Om haar ontwikkeling gestructureerd te laten verlopen, werkt de school jaarlijks een prioriteitenplan uit. Een breed gamma van lopende en geplande acties getuigt van de ontwikkelingsgerichtheid binnen de school. Er is een grote bereidheid binnen het team om zich ten volle in te zetten bij processen voor kwaliteitsverbetering. De uitgebreide lijst prioriteiten is weinig realistisch. De stap naar de formulering van operationele doelen wordt in de beleidsvoering wel eens uit het oog verloren en de gerichte opvolging van verbeteringstrajecten tot op de klasvloer heeft nog een groeimarge.
Talenbeleid	Alle schoolparticipanten onderschrijven het belang van een degelijk uitgewerkt talenbeleid. De school heeft structuren gecreëerd om het talenbeleid te ondersteunen en te realiseren. De directeur en de beleidsmedewerker staan in voor de monitoring van het talenbeleid en fungeren respectievelijk als koersbewaker en spilfiguur op schoolniveau. Het talenbeleid is uitgewerkt in een concreet actieplan. De acties hebben betrekking op taalbeleid en taalvakkenbeleid. De school heeft verhoogde aandacht voor het gebruik van het Nederlands voor de communicatie van en met de leraren, de leerlingen, de ouders en de omgeving en voor het gebruik van het Nederlands als instructietaal bij andere leergebieden. Daarnaast ontplooit ze initiatieven om de taalvaardigheid van de leerlingen in kaart te brengen en benut ze deze gegevens om haar beleid bij te sturen. Naast de systematische aanpak van Nederlands is er ook aandacht voor het formele onderwijs in Frans. De leraren verdiepten zich in de krachtlijnen van het nieuwe leerplan. Het is nog een uitdaging voor de school om, rekening houdend met de specifieke leerlingenpopulatie, een gedifferentieerde werking uit te bouwen. De school ziet haar talenbeleid als een duurzaam proces en besteedt ruime aandacht aan (tussentijdse) reflectie en evaluatie. Op het vlak van talenbeleid is de school duidelijk in beweging en zet ze waardevolle stappen.
GOK- en zorgbeleid	Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Het schoolteam kent de effecten van de acties binnen zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.
Inbreuken op de regelgeving	De onderwijsinspectie deliberaert het tekort ten aanzien van de overige regelgeving in verband met de procedure die leidt tot het afleveren van getuigschriften en attesten. Zij oordeelt dat de beleidskracht van de school sterk genoeg is om dit tekort zelfstandig en zonder opvolging weg te werken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het taalvaardigheidsonderwijs en het brede aanbod en de doorgaande lijn voor Nederlands.
- De verhoogde aandacht voor leesbevordering en voor het schrijfproces bij handschriftontwikkeling.
- Het kwaliteitsvolle 'lezen in groepen' en de handelingsgerichte begeleiding door de zorgleraren.
- De begeleidingsstijl van meerdere leraren die uitnodigt tot een creatieve en persoonlijke vormgeving.
- Het brede, gevarieerde en gegradueerde aanbod voor het domein 'muziek' in verschillende klassen.
- De muzische activiteiten op schoolniveau en de initiatieven om de kunstzinnige vorming van de leerlingen te verhogen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De gedragen zorgvisie, de stevig uitgebouwde zorgstructuur en de kwaliteitsvolle coördinatie van de zorgwerking.
- De bijzondere zorg voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en het kindplan voor leerlingen met specifieke onderwijs- of opvoedingsbehoeften.
- De evaluatie van het zorgbeleid en van de rapporteringspraktijk als basis voor gefundeerde bijsturingen.
- De aanmoedigende rapporteringsstijl en de ruimte op het rapport voor de inbreng van leerlingen en ouders.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het humanitaire management, de democratische besluitvorming en de gestructureerde schoolorganisatie.
- Het pedagogische project dat richtinggevend is voor de visie- en schoolontwikkeling.
- Het geïntegreerde GOK- en zorgbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Expliciet omgaan met luister-, spreek-, lees- en schrijfstrategieën en talige referentiekaders opbouwen over de groepen heen.
- Het opvolgen van de ontwikkeling van de mondelinge vaardigheden optimaliseren en werk maken van planmatig en intentioneel woordenschatonderwijs.
- De inrichting en uitrusting van de meeste klasbibliotheken optimaliseren.
- Het doelgericht werken voor alle domeinen van muzische vorming in alle klassen versterken.
- Variatie en continuïteit in het muzische aanbod over de groepen heen beogen én de muzische werking meer betekenis laten krijgen in het (preventieve) zorgverhaal.
- Een gedragen visie op 'leren leren' ontwikkelen, de schooleigen planning met didactische afspraken concretiseren en professionalisering in verband met dit onderwerp voorzien.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Verder stroomlijnen van de verschillende initiatieven op vlak van differentiatie en de zorgverbredende expertise van enkele groepsleraren verruimen.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk voor bepaalde leergebieden, domeinen en leergebiedoverschrijdende eindtermen verbreden en afstemmen op de visie van leerplannen en/of de kerngedachten van de eindtermen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een beperkt aantal onderwijskundige prioriteiten bepalen en vernieuwingen doelgericht en trajectmatig uitwerken.
- Opvolgen van onderwijskundige vernieuwingen tot op de klasvloer, gerichte druk uitoefenen in functie van de realisatie van vooropgestelde doelen en het leren van en met elkaar versterken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Nihil

Wat betreft de regelgeving

- De school moet de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van getuigschriften en attesten aan leerlingen correct toepassen (Decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, art. 53-57 en Besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 1998).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Liesbet Criel de inspecteur-verslaggever	Luc De Coninck de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	